

problematikájáról. Ez a megoldás nagymértékben hozzájárulhatna annak az egészséges tendenciának az erősödéséhez, amely a vállalati műszaki könyvtárak és egyes megyei közművelődési könyvtárak kooperációjában már most is megnyilvánul.

Zircz Péter

- . - . - . -

GONDOLATOK A DOKUMENTÁCIÓ NÉHÁNY IDŐSZERŰ
KÉRDÉSÉRŐL RENDEZETT ANKÉT KAPCSÁN.

A fordításgyűjteménynek az ankétot előkészítő szétküldése biztosította, hogy a résztvevők előre megismerkedhessenek a megtárgyalandó területtel, legalább madártávlatból. A megbeszélést elindító rövid összefoglaló még inkább lehetővé tette ezt. Általában az a vélemény alakult ki a résztvevők között, hogy az ilyen jellegű tárgyalások előkészítésének és levezetésének sikerült megtalálni a helyes módszerét. Az ankét nem húzódott feleslegesen el, a közbeiktatott szünet lehetőséget adott közvetlen megbeszélésekre is.

Az előzetesen szétküldött anyag alapján könnyen az a kép alakulhatott ki, hogy a felvetendő problémáktól mi magyar könyvtárosok és dokumentalisták nagyon távol vagyunk, mert sok sürgősebb kérdést kellene előbb megoldani, mielőtt ezzel az anyaggal érdemes lenne foglalkozni.

Ezzel szemben, a vita végére meggyőződünk róla, hogy hasznos és kívánatos a jövőben felmerülő problémákról jó előre tájékozódni, mert nagyobb távlatokkal a jelenlegi feladatok megoldását eleve a jövő adottságaihoz lehet igazítani.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy az OMK által 1960-ra indított munkaverseny egyik fő célja a műszaki dokumentáció jelenlegi országos helyzetének felmérése. A dec.9.-i munkaértekezlet első pontja, Jánszky Lajos előadása és Csendes Béla hozzászólása világosan megmutatta, hogy a dokumentáció részben - és elég tekintélyes részben - jó szervezés kérdése. Igaz, elhangzott az a vélemény is, hogy a párhuzamos dokumentáció nem minden esetben elítélendő, de ezt az ankét alapján kiegészíteném: Nem minden esetben elítélendő el a párhuzamos dokumentáció, de feltétlenül komoly okának kell lennie! Azaz, ha a párhuzamos dokumentáció abból keletkezik, hogy az üzem műszaki gárdája saját részére feldolgozza a beérkező irodalmi anyagot, akkor ennek egy ideig már az is lét-

jogosultságot ad, hogy rászoktatja a műszaki dolgozókat a rendszeres olvasásra. De ez csak a kezdeti lépés. Nagyon hamar, egy-két éven belül eljön az ideje, hogy a beérkező irodalom feldolgozását koordinálják. Nem a feldolgozás centralizálása a helyes út, hanem az erősen decentralizált, minél szélesebb személyi és anyagi alapokon nyugvó feldolgozás, amit a feldolgozók és a fogyasztók egyéni igényeinek ismeretében az OMK hivatott koordinálni. Ennek érdekében először a felhasználók, azaz a műszakiak között kell megteremteni a szükséges légkört, hogy természetessé váljék minden technológiai fejlesztés, tervezés kiindulásánál a gondolat felvetése. Után következő lépésként a kérdés folyamatos dokumentációjának biztosítása és egyidejűleg retrospektív bibliográfiájának elkészítése. Ehhez pedig a könyvtárosok szívós munkájára van szükség.

A klasszikus dokumentációs formák egyre inkább lassúak, és mennyiségük is lavínává duzzad. Az újabb dokumentációs formák keresése megint csak ránk vár. A hallottak ösztönzése alapján, egy klasszikus módszer újabb megoldásával kísérletezem. Próbaképpen elkészítettem egy irodalomkutatótást a Chemical Abstracts-ból mikrofilmre. Ez a megoldás részben csökkenti a kutatóóraszükségletet, részben olcsóbb is, mint a kiválogatott anyagok kimásolása, mert így a könyvtáros csupán feljegyezte a fotozandó oldalak hasáb és kitevő jelzetét, a fotószolgálat pedig a kellő sorrendben lefotózta azokat. A felhasználó az általa leglényegesebbnek talált anyagról csínlathat külön másolatot is, vagy a filmtekercsről diamásolatot. Az eredeti összeállítás az újabb felhasználóknak bármikor kölcsönözhető. A kísérlet eredménye dönti el, hogy folytatjuk-e ezt a dokumentációs formát.

Egyedül a koordináció biztosíthatja a dokumentációs bázis kiszélesítését és a referátumok minőségének javulását. A magyar nyelvű nem publikált anyag összegyűjtésére vonatkozó javaslat nagyon helyes. Kezdeményezzen az OMK országos szinten, a hálózatba tartozó könyvtárak felszólításával ennek összegyűjtésére mozdalmat, az első lépcsőben a másolatban meglévő duplumok begyűjtésével, a második lépcsőben az egyedi példányok bejelentésével és fokozatosan filmezésre történő bekérésével.

Ami az önképzést illeti, az elhangzottak helyénvalók és megszívlelendők. Szeretném viszont kiegészíteni. A kezdeti műszaki könyvtárosi munkaversenyek és rövid szakelőadások után, a műszaki könyvtári hálózatban megindult lelkes munka akkor lett átlagában is valóban színvonalas, amikor az OMK szakkönyvtárosi tanfolyama képzettséget jelentő vizsgával zárult. Ez után megszületett a törvényes intézkedés is, ami ezt a munkakört képesítéshez köti. A múlt évben rendezett igen értékes dokumentációs tanfolyam anyaga tudomásom szerint kéziratos jegyzet alakjában már elkészült. Kívánatos lenne, ha az anyagot az OMK sokszorosítatná, és az érdekelteknek térítés elle-

nőben részletes tanulmányozásra rendelkezésre bocsátaná. Majd az anyagból vizsgát rendezne. Ez feltétlen elmélyítene a hallgatóságban az előadásokon hallottakat. A jövőben pedig biztosítaná, hogy aki dokumentációval foglalkozik, azonos alapokon elindulva és a jelenlegi hazai lehetőségek teljes ismeretében tegye azt, mert így ki vagyunk téve annak a veszélynek, hogy az anyag nem teljes ismeretében újra felfedezzük a puszkaport, vagy ami még rosszabb, az ország pénzén próbálkozunk, és mégis sikertelenül.

Vighné, Somogyi A.

+ - + - +

A MŰSZAKI DOKUMENTÁCIÓ HELYZETE A LÁNG GÉPGYÁRBAN

A Népszabadság december 12-iki számában 800 külföldi előfizető című cikkében az Országos Műszaki Könyvtár könyvtárosi ankétjához fűztünk megjegyzéseket. Azt irtuk: sok vállalat vezetősége még mindig nem ismeri fel, hogy a jól szervezett házi műszaki dokumentáció megkönnyíti a műszakiak munkáját, pénzt, időt takarít meg.

Ezt a cikkünket ismerteti a Láng Gépgyár dolgozóinak lapja, a Turbina. Berkes Istvánné és Horvay János cikkében azt kérdi: vajon szocialista vállalathoz méltó-e a műszaki dokumentáció a Láng Gépgyárban?

A cikk íróinak az a véleménye, hogy a könyvtárban sok a műszaki dokumentációs anyag, de ez nagyrészt parlagon hever. Néhány mérnök és technikus ugyan szorgalmasan és lelkiismeretesen tanulmányozza és keresi a szaklapokban a munkájukat érintő anyagot, a többség azonban elhanyagolja ezt. Ez így nem jó! A helyes megoldás az lenne - ajánlják a cikkírók - ha a gyár egy központi szerve rendszeresen ismertetné a rendelkezésre álló anyagból a gyár profilját érintő cikkeket és egyben fel is hívná azokra az illetékes vezetők figyelmét. Ennek érdekében Berkesné és Horvay arra kéri a nyelveket tudó műszakiakat, hogy válasszanak ki a könyvtárba járó, mintegy 80 folyóirat közül egynéhányat és vállalják azok rendszeres átnézését. Jegyezzék fel a vállalatot különösen érdeklő cikkek címét, jelöljék meg, melyik folyóiratban található az, s azt adják át